

ZASADY SELEKCJI
WG UCHWAŁY NACZELNEJ RADY ŁOWIECKIEJ
Uchwała nr 582 z dnia 15 lutego 2023 roku

I. BYKI ŁOSIE

Rodzaj odstrzału	Odstrzał		
	prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
	opis formy poroża		
Selekcyjny* - do 85% ogólnej liczby byków zaplanowanych do odstrzału	badylarze do formy ósmaka regularnego włącznie	formy wyższe	formy wyższe wycenione na medal
Łowny** - min. 15% ogólnej liczby byków zaplanowanych do odstrzału	o porożu badylarza powyżej regularnego ósmaka oraz pół łopatacza i łopatacza	brak	

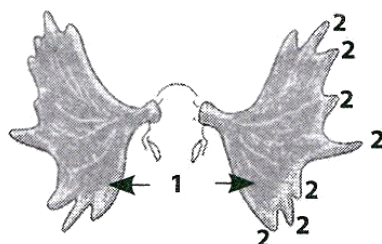
* W trakcie oceny prawidłowości odstrzału selekcyjnego za odnogę jest uznawany odrost o długości powyżej 5 cm;

** zaleca się odstrzał osobników łownych po 20 września.

Poroże (rosochy) łosia

❶ - tyki (łopatki)

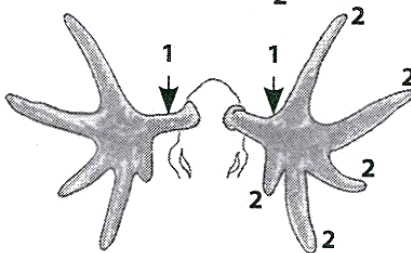
❷ - pasynki

Poroże łosia - badylarza

❶ - tyki (badyle)

❷ - poszczególne odnogi

Forma łopatacza

Forma badylarza

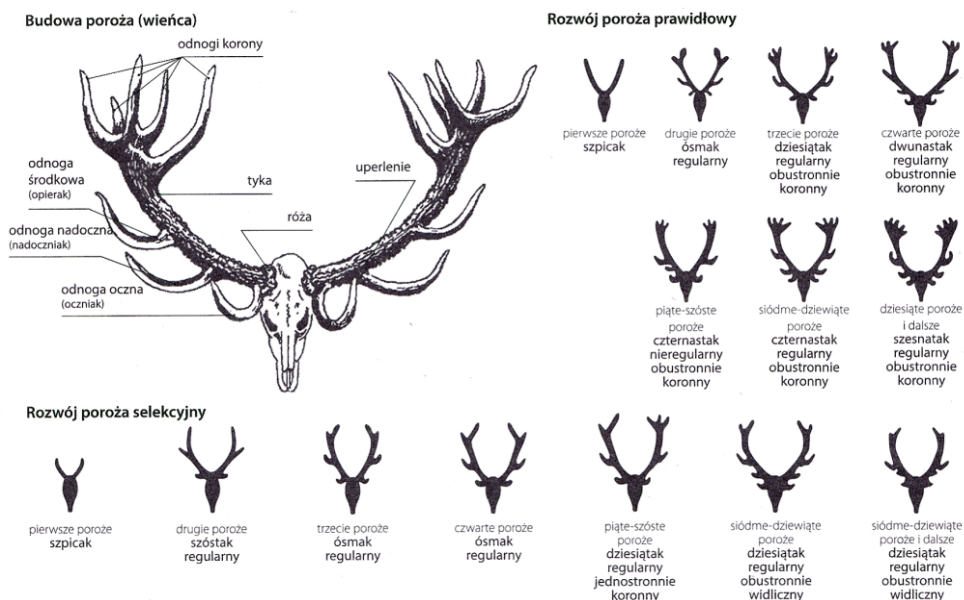
II. JELEŃ SZLACHETNY (BYKI)

Rodzaj odstrzału	Rok życia (poroże)	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
		opis formy poroża		
selekcyjny* - około 80% byków planowanych do odstrzału	2 (1)	szpicaki o średniej długości tyk do 30 cm (około dwóch wysokości łyżek)	szpicaki o tykach powyżej 30 cm, rozwidlone i koronne, a także formy wyższe	brak
	3 (2)	do ósmaka włącznie	formy wyższe	
	4-5 (3 - 4)	do dziesiątaka niekoronnego włącznie	dziesiątaki koronne i formy wyższe	Poroża bez cech selekcyjnych wycenione na medal
	6-10 (5-9)	wszystkie niekoronne i jednostronnie koronne, obustronnie koronne dziesiątaki, a także dwunastaki z maksymalnie 3 odnogami w koronach	formy wyższe	
łowny**- około 20% byków w planie odstrzału***	11 i starsze (≥ 10)	bez względu na formę poroża	brak	

*w trakcie oceny prawidłowości odstrzału selekcyjnego za odnogę jest uznawany odrost o długości minimum:
- 2 cm w 2 roku życia; - 5 cm u osobników w 3 roku życia i starszych;

**zaleca się odstrzał byków łownych po 20 września;

***udział osobników łownych w pozyskaniu może być większy od zalecanego, jeśli umożliwia to struktura populacji w rejonie hodowlanym, np. licznie zasiedlonym przez duże drapieżniki.

III. JELEŃ SIKA – ze względu na zagrożenie populacji jelenia szlachetnego poprzez krzyżowanie należy dążyć do eliminacji tego gatunku w miejscach występowania.

Wielkość pozyskania i struktury – nie określa się.

Zasady selekcji – nie przewiduje się zasad selekcji opartych na formach poroża.

IV. DANIEL (BYKI)

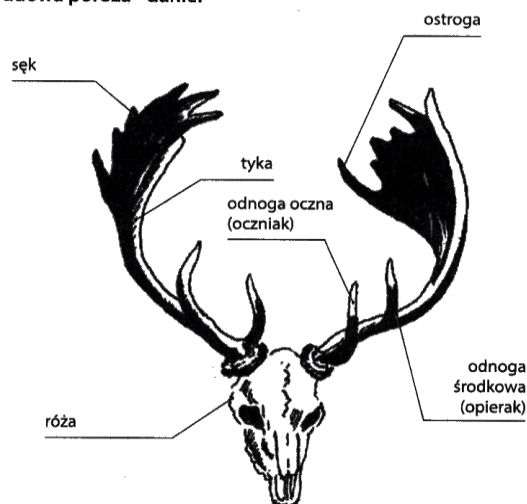
Rodzaj odstrzału	Rok życia (poroże)	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
		opis formy poroża		
Selekcyjny – min. 85% byków planowanych do odstrzału	2 (1)	Szpicaki o średniej długości tyk do 15 cm (około wysokości łyżek)	Szpicaki o tykach ponad 15 cm	brak
	3 (2)	łyżkarze	półłopatacze* i formy wyższe	
	4-7 (3-6)	Wszystkie poniżej obustronnego łopatacza, albo z łopatą krótką lub wąską**, bądź z głęboką zatoką rozcinającą płaszczyznę łopat do ½ długości lub szerokości (nie dotyczy zatoki nad ostrogą)***	obustronne łopatacze bez cech selekcyjnych	Poroża bez cech selekcyjnych wycenione na medal
Łowny***- do 15% byków planowanych do odstrzału	8 i starsze (≥ 7)	bez względu na formę poroża	brak	

*półłopatacze to byk w 3 roku życia z co najmniej jednostronnym, niepodzielonym spłaszczeniem o długości min 10 cm, które w połowie ma szerokość min. 5 cm;

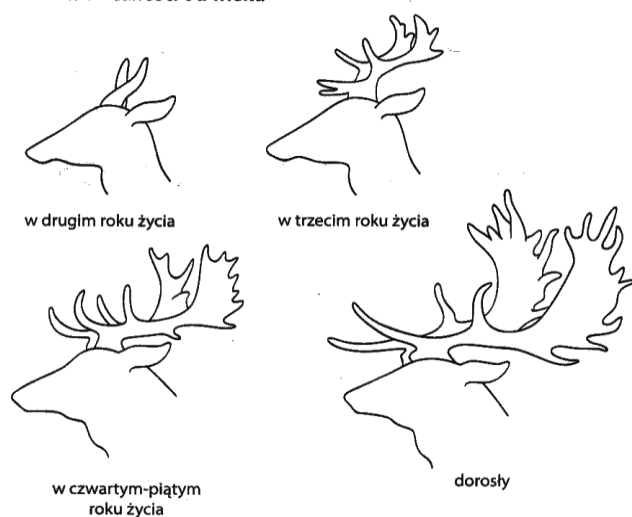
**łopaty krótkie to takie, których długość nie przekracza 1/3 długości poroża, a wąskie to mające szerokość poniżej 8 cm w środkowej części łopat;

***zaleca się odstrzał byków łownych po 20 października.

Budowa poroża - daniel

Poroże w zależności od wieku

V. SARNA (KOZŁY)

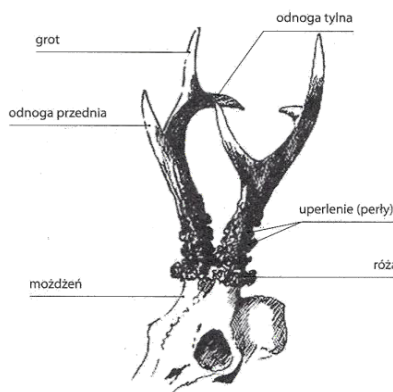
Rodzaj odstrzału	Rok życia (poroże)	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
		opis formy poroża		
selekcyjny* – min. 70% rogaczy planowanych do odstrzału	2 (1)	szpicaki**	formy wyższe	brak
	3-5 (2-4)	Do szóstaka nieregularnego włącznie	szóstaki regularne i formy wyższe	Poroże bez cech selekcyjnych wycenione na medal
łowny***- do 30% rogaczy planowanych do odstrzału	6 i starsze (≥ 5)	bez względu na formę poroża	brak	

*w trakcie oceny prawidłowości odstrzału selekcyjnego za odnogę jest uznawany odrost o długości minimum: -2 cm w 2 roku życia; - 3 cm u osobników w 3 roku życia i starszych;

**zaleca się oszczędzanie szpicaków z odrostami o charakterze odnogi i długości 1-2 cm;

***zaleca się odstrzał rogaczy łownych po 20 lipca.

Budowa poroża

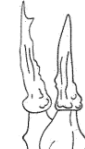

Typy poroża (parostków)

selekcyjne

pierwsze poroże - szpicak

drugie poroże - widłak nieregularny

trzecie poroże - szóstak nieregularny

prawidłowe

pierwsze poroże - szpicak

pierwsze poroże - widłak

drugie-trzecie poroże - szóstak regularny

Wygląd mózdzieni i róż w zależności od wieku sarny-kozła

1 rok

2 lata

3 lata

4-6 lat

8 lat

12 lat

Zmiany poroża

myłkus samiec zwierzyny płowej o zniekształconym, zdeformowanym porożu. Wada ta jest wynikiem uszkodzeń mechanicznych lub choroby.

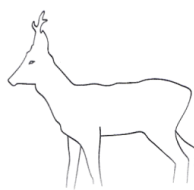

perukarz kozioł o zdeformowanych parostkach w formie narośli pokrytej scypulem, narastające przez całe życie osobnika. Najczęściej wada ta jest skutkiem uszkodzenia lub braku jąder.

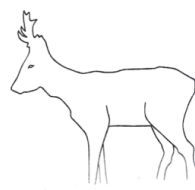
Różnice w budowie sylwetki

Kozioł młody - w drugim roku życia

Kozioł w średnim wieku - w trzecim-piątym roku życia

Kozioł stary - w szóstym roku życia i powyżej tego wieku

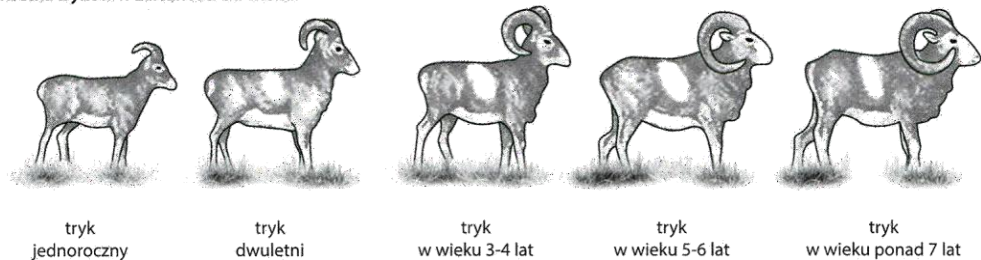
VI. MUFLON (TRYKI)

Rodzaj odstrzału	Rok życia	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
		opis formy poroża		
selekcyjny* – min. 70% tryków planowanych do odstrzału	2	o długości ślimów do 30 cm	ślimy dłuższe niż 30 cm	brak
	3-5	o długości ślimów nie przekraczającej połowy obwodu okręgu tworzonego przez skręt	ślimy dłuższe od połowy obwodu okręgu tworzonego przez skręt	ślimy bez cech selekcyjnych wycenione na medal
łowny** - do 30% tryków planowanych do odstrzału	6 i starsze	bez względu na długość i formę ślimów	brak	

*za selekcyjne niezależnie od wieku uznaje się tryki, u których ślimy wrastają w kark lub żuchwę, tryki p kacie rozwarcia ślimów odbiegającym co najmniej 20° od kąta prostego, a także z widocznymi uszkodzeniami pochwy rogowej od nasady do połowy jej długości;

**zaleca się odstrzał tryków łownych po 20 listopada.

Sylwetka tryków w zależności od wieku:

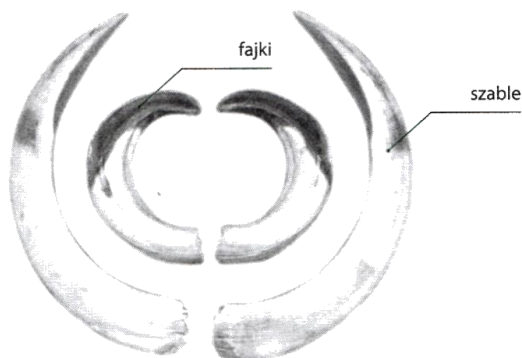
Przy dokonywaniu prawidłowości odstrzału skład oceniający stosuje poniższą punktację:

- odstrzał prawidłowy 1 pkt. zielony (0)
- odstrzał nieprawidłowy 1 pkt. czerwony (X)
- odstrzał rażąco nieprawidłowy – 2 pkt. Czerwone (XX)

DZIK

Gospodarowanie populacją: dzierzawca lub zarządca ustala liczbę dzików w obwodzie do pozyskania bez względu na wiek i płeć.

Budowa oręża

Określanie wieku odyńców na podstawie szabel i fajek

